

Juhend tervishoiutöötajatele

Kuidas õpetada ja juhendada Nyxoid® ninasprei (naloksoon) kasutamist

Käesoleva tervishoiutöötajatele mõeldud juhendi eesmärgiks on:

anda tervishoiutöötajatele naloksooni ninasprei teabe lühikokkuvõte;

aidata tervishoiutöötajatel toetada inimeste valmidust naloksooni hankimiseks, teavitades patsiente opioidist tingitud üledoosi riskidest ning võimalusel õpetades nende pereliikmetele või sõpradele (üledoosi võimalikele tunnustajatele) naloksooni ninasprei kasutamist.

Selle ravimi kasutamise õpetamiseks on koostatud erinevad teabematerjalid:

1 Juhend tervishoiutöötajatele (käesolev materjal):

Juhend tervishoiutöötajatele „Kuidas õpetada ja juhendada Nyxoid® ninasprei (naloksoon) kasutamist“ sisaldab järgmisi osi:

- Teave tervishoiutöötajatele.
- Õppekaart, mille abil saab näidata patsientidele ja üledoosi võimalikele tunnistajatele, kuidas naloksooni ninaspreid kasutada.

2 Patsiendi teabekaart:

- Patsiendi teabekaart antakse patsiendile/üledoosi võimalikule tunnistajale koju kaasa.
- Sellel kaardil on patsientidele ja üledoosi võimalikele tunnistajatele mõeldud teave naloksooni ninasprei kohta koos õpetusega, kuidas anda esmaabi opioidi üledoosi korral.
- Sellel on ka QR-kood videole nutitelefoni kaudu juurdepääsuks.

3 Õppevideo, milles näidatakse, mida teha opioidi üledoosi kahtluse korral.

- Õppevideo on leitav Tervise Arengu Instituudi YouTube kanalil.
- Vajadusel on õppevideo saadaval müügiloa hoidja esindajalt või Tervise Arengu Instituudist ka andmekandjal.
- Naloksooni teabematerjalid on saadaval Tervise Arengu Instituudi kodulehel www.narko.ee, veebiaadressil www.nyxoid.com ja ravimiregistris <https://ravimiregister.ee/> (otsige ravimpreparaati Nyxoid®).

Muu teave naloksooni kohta ja kuidas ravimit kasutada:

Igas NYXOID® ninasprei pakendis on:

- **Karp** kahe ninaspreiga. Teine spreid on pakendis selleks, et manustada vajadusel naloksooni korduv annus.
- Iga ninasprei on pakitud eraldi blisterpakendisse.
- Blisterpakendi tagaküljele on trükitud piktogrammidega **kiirjuhend**, milles näidatakse, kuidas Nyxoid® ninaspreid kasutada.
- **Pakendi infoleht**, milles on teave toote kohta ja sammhaaval esitatud kasutusjuhend.

Sissejuhatus tervishoiutöötajatele:

Iga naloksooni üheannuseline ninasprei sisaldab 1,8 mg naloksooni (vesinikkloriidina) 0,1 ml lahuses. See on ette nähtud koheseks manustamiseks esmaabi korras teadaoleva või arvatava opioidi üledoosi puhul, mis avaldub hingamise ja/või kesknärvisüsteemi pidurdusena, ükskõik kas mittemeditsiinilistes või arstiabiga seotud olukordades. Naloksoon on näidustatud kasutamiseks täiskasvanutel ja 14-aastastel või vanematel noorukitel. Naloksoon ei asenda erakorralist arstiabi.¹

Toimemehhanism. Naloksoon, poolsünteetiline morfiini derivaat (N-allüül noroksümorfoon), on spetsiifiline opioidide antagonist, mis toimib konkureerivalt opioidretseptoritesse. Sellel on väga kõrge afiinsus opioidretseptorite suhtes; seetõttu tõrjub see sealt välja opioidi molekulid. Naloksoon ei oma agonistlikku toimet ning opioidide puudumisel ei avalda see sisuliselt mingit farmakoloogilist toimet.

Naloksooni kasutamine. Naloksoon kujutab endast alternatiivse manustamisteede ravivõimalust lisaks intravenoossele, intramuskulaarsele või subkutaansele süstele, mida tervishoiutöötajad laialdaselt praktiseerivad. Paljudes Euroopa riikides on kasvanud naloksooni jaotamine opioidi üledoosi riskiga patsientidele, kaasates pereliikmeid ja sõpru (kui sellised kontaktisikud on olemas) kaasa antava naloksooni programmi (*take-home naloxone*, THN)^{2, 3, 4} koos vastava koolitusega. Naloksoon on ravim, mida võib kasutada selle patsiendirühma ravimisel kooskõlas kohalike juhenditega.

Farmakokineetilised andmed näitavad, et naloksoon imendub nina limaskestalt hästi, avaldades antagonistlikku mõju opioididele, mis põhjustavad üledoosi sümptomeid.⁵ Patsient reageerib eeldatavasti 2...3 minuti jooksul pärast ravimi manustamist.¹

Oluline teave naloksooni ninasprei kasutamise kohta, mida tuleb jagada patsientide/üledoosi võimalike tunnistajatega.

Sama teave on ka patsiendi teabekaardil:

Arvatava opioidi üledoosi äratundmine: Kui opioidi üledoosi kahtlustatakse komatoosel patsiendil, kelle kõrval maas võib vedeleda süstimisvahendeid, siis peab abiandja temale lähenema ettevaatusega, kontrollima patsiendi reageerimist ärritajale, kontrollima hingamisteede avatust ja hingamise olemasolu ning kontrollima üledoosi tunnuseid. (Üleannustamise nähtude kontrollimiseks vaadake patsiendi teabekaardi sammu 1).

Abi kutsumine. Alati tuleb kutsuda kiirabi, enne kui alustatakse naloksooni manustamist, seda ka juhul kui kannatanu tuleb teadvusele.

- Kuna naloksoon on kiiretoimeline antagonist, siis võib selle toime taanduda, eriti juhul kui patsient on manustanud pikatoimelist opioidi, mille toime kestab kauem kui naloksooni toime.
- Samuti võib patsient vajada meditsiiniabi hoopis seetõttu, et tema sümptomite põhjuseks ei ole opioidi manustamine.

Naloksooni tuleb kasutada õigesti. Nyxoid®i tarnitakse kasutusvalmis ninaspreina, mille abil manustatakse ravim ninasõõrmesse.

- Ninasõõrmesse viidud spreid aktiveerimiseks vajutatakse kolvile, kuni kostab klõps.
- Ninaspreid ei tohi enne kasutamist ette valmistada ega testida, sest niimoodi läheb annus kaduma. Ehkki pakendis on kaks spreid, siis kõigepealt esimese ja seejärel vajadusel teise spreid kasutamine tagab suurema tõenäosuse patsiendi reageerimiseks kuni abi saabumiseni.

Oodake koos patsiendiga kiirabi saabumist. Naloksoon ei asenda erakorralist arstiabi ega elutähtsate funktsioonide toetamist (nagu kardiopulmonaalne elustamine).

- Sel ajal, kui abiandja ootab koos patsiendiga kiirabi saabumist, saab ta patsiendi seada stabiilsesse küliliasendisse ning manustada teise naloksooni annuse, kui patsient ei reageeri esimesele annusele või kui tal tekib taas hingamispidurdus; saab teha kardiopulmonaalset elustamist, kui ta on seda õppinud, ning jälgida patsienti, kellel on risk hingamispidurduse kordumiseks või opioidi võõrutussümptomite tekkeks; abiandja saab rääkida kohale saabunud kiirabitöötajatele, mis juhtus.

Hingamispidurdus võib korduda. Olukord võib olla eluohtlik. Karbis on kaks ninaspreid, et pikendada naloksooni toime kestust kuni arstiabi saamiseni. Kohene kiirabi kutsumine on tähtis, et tagada patsiendi kestev taastumine opioididest tingitud üledoosist.

Võimalik on opioidi võõrutussümptomite avaldumine. Isikutel, kellel on füüsiline sõltuvus opioididest, võivad naloksooni toime avalduda mõõdukad kuni rasked võõrutussümptomid, mis ilmnevad mõne minuti jooksul pärast naloksooni manustamist ning taanduvad ligikaudu kahe tunni jooksul.

- Võõrutussümptomite raskus sõltub naloksooni annusest ja opioidisõltuvuse astmest. Mõned inimesed võivad teadvusele tulles käituda agressiivselt.

Selles pakendis kaasasolev **õppekaart patsientidele ja abiandjale** sisaldab materjale, mille abil tervishoiutöötajal on kergem neil teemadel patsientide ja abiandjatega vestelda, läbides sammhaaval samad punktid, mida on käsitletud ka patsiendi teabekaardil. Patsiendi teabekaardi saab koolituse läbinud isikule koju kaasa anda. Lisaks on seal ka viide, kust on leitav õppevideo, milles selgitatakse ülevahtlikult kogu raviprotsessi.

Kiirjuhend:

1 Kontrollige, kas patsiendil on üledoosi tunnuseid

2 Kutsuge kiirabi

3 Manustage Nyxoid® ninaspreid

4 Seadke patsient stabiilsesse külgasendisse

5 Jälgige ja abistage patsienti
kuni kiirabi saabumiseni

6 Manustage Nyxoid® ninasprei teine annus
kui 2...3 minuti pärast ei ole seisund paranenud VÕI kui üledoosi sümptomid tekivad uuesti.

7 Olge ettevaatlik ja tagage iseenda turvalisus!
olge valvel ägedate võõrutussümptomite avaldumise suhtes.

8 Hävitage kasutatud Nyxoid® ninasprei
ja hankige uus ravim.

Vastavalt teie kohalikus haiglas või tervishoiukeskuses kehtivale teenuse kirjeldusele peate patsienti või üledoosi võimalikku tunnistajat teavitama ka sellest, kuidas ta saab hankida uue ravimi:

- kui olemasoleva Nyxoid® ninasprei kõlblikkusaeg möödub või
- kui patsient on saanud esmaabi olemasolevast pakendist võetud naloksooniga; tal on jätkuvalt risk üleannustamiseks, mistõttu ta vajab uut ravimit.

Viited: 1. Nyxoid® ravimi omaduste kokkuvõte. 2. European Monitoring Centre for Drug Addiction, European Drug Report, 2017 3. Bird SM et al Effectiveness of Scotland's National Naloxone Programme for reducing opioid-related deaths: Addiction. 2016 May; 111(5): 883-91 4. Madah-Amiri D et al Rapid widespread distribution of intranasal naloxone for overdose prevention. Drug Alcohol Depend. 2017 Apr 1; 173: 17-23 5. Mundin G, et al Pharmacokinetics of concentrated naloxone nasal spray over first 30 minutes post-dosing. Addiction. 2017 Sep; 112(9): 1647-1652.

Ravimi võimalikest kõrvaltoimetest on oluline teatada ka pärast ravimi müügiloa väljastamist. See võimaldab jätkuvalt hinnata ravimi kasu/riski suhet. Tervishoiutöötajatel palutakse kõigist võimalikest kõrvaltoimetest teatada www.ravimiamet.ee kaudu.

Müügiloa hoidja esindaja:
Mundipharma Corporation (Ireland) Limited
United Drug House Magna Drive
Magna Business Park
Citywest Road
Dublin 24, Iirimaa
E-post: drugsafetyestonia@mundipharma.com

NYXOID®

